

29 november 2020
1^e zondag van Advent
Liturgie voor een huisdienst

Welkom aan u, zuster, broeder. Deze 'dienst op papier' is vanwege het coronavirus een alternatief voor de dienst op zondagmorgen. We kunnen elkaar niet ontmoeten in de Vermaning, maar blijven met elkaar verbonden.

Enkele opmerkingen vooraf:

- Overweeg om deze dienst op het gewone tijdstip te houden op de zondagmorgen of een ander moment om de eenheid rond dezelfde teksten te ervaren.
- Overweeg om van tevoren één (of twee) cd ('s) met (religieuze) muziek te kiezen, één om mee te beginnen en één om aan het slot mee te eindigen.
- U kunt een kaars met lucifers klaarzetten en desgewenst één adventskaars. Daarnaast kunt u enkele waxinelichtjes klaarzetten om aan te steken aan het begin van de viering of bij de voorbeden voor mensen naar wie uw gedachten speciaal uitgaan.
- U kunt de liturgische en liedteksten hardop lezen of in stilte overdenken. Wanneer u met u tweeën bent, kunt u de teksten om en om voorlezen. De liederen kunt u uiteraard ook zingen.
- Na afloop is er de gebruikelijke collecte, voor de bestemming zie de laatste bladzijde. U kunt een bedrag overmaken naar het genoemde rekeningnummer.
- Op de laatste bladzijde is pastoraal nieuws te vinden en enkele mededelingen.
- Reacties op deze dienst kunt u sturen naar jolandavalk7@gmail.com of telefonisch 06 10687346

Een goede dienst en een gezegende Adventstijd toegewenst
Jolanda Valk
pastor Doopsgezinde Gemeente Buitenpost

'Verstilling'

- Muziek
- Aansteken van de kaars
- Zingen of lezen lied: Zuivere vlam [liedboek 458; J. Bell]

Zui-ve-re vlam, ver-drijf met je licht
de ang-sten van ons hart.

- Aansteken van de adventskaars
Eerste kaars, kleine vlam van hoop,
licht ons bij, raak ons aan, wees licht in ons.
- Woorden van bemoediging
Van ver en nabij begroeten wij elkaar
in naam van de Ene,
oorsprong van al het goede,
behoeder van al wat leeft,
die ons kent en aanziet met ogen van liefde.
Dat onze geest stil mag worden
en wij rust vinden in het hart,
opdat wij de betekenis van de Adventstijd leren verstaan.
- Moment van inkeer
Laten we stil worden en ons in gedachten verbinden met onze zusters en broeders
- Zingen of lezen lied: Voor mensen die naamloos [Liedboek 647; H. Jongerius]

1 Voor men-sen die naam-loos,
kwets-baar en weer-loos
door het le-ven gaan,
ont-waakt hier nieuw le-ven,
wordt kracht ge - ge-ven:
2
wij krij-gen een naam.

3 Voor mensen die vragend,
wachtend en wakend
door het leven gaan:
weerklinken hier woorden,
God wil ons horen,
wij worden verstaan.

- Woorden van gebed
 Niet in de ruimte kom Je,
 de peilloze, duister en
 stil. Niet tussen de sterren
 je zetel noch in de straat
 of in de diepte der aarde
 of in het herfststille woud.
 In het besef van mijn hart
 sta Je op, daar waar ik Je ken
 zonder woorden in louter
 bestaan naar Jou toe.
 Daar kom Je, van de schepping
 het hart, van je werken het wonder.
 Zonder mijn hart:
 hoe kun Je komen in dit heelal?
 Ik heilig je naam. En ik wacht.
 In mijn huis een roos op de vaas,
 in de haard kleine vonk
 van mijn hart. *Herman Andriessen*

- Beeldmeditatie

U ziet het schilderij 'Bomenrij' van Jan Mankes (1889-1920). Hij leefde en werkte in een tijd dat er steeds meer aandacht kwam voor het spirituele in de kunst. Mankes vond zijn inspiratie vooral in de christelijke mystiek. De dichter Roland Holst noemde zijn tijdgenoot de 'meest verstilde schilder van Holland'. De diepere betekenis van het bestaan was voor Mankes geen vastomlijnd gegeven. In vormen en kleuren heeft hij zijn zoektocht verbeeld. Hij nodigt de toeschouwer uit om ook op zoek te gaan naar het mysterie van het leven. U kunt een paar minuten naar de afbeelding kijken en de sfeer in u om laten gaan. Is er iets dat u raakt?

- Lezing: Verwachting voorzegd [Lucas 1: 5-25; Willibrord vertaling]
 In de dagen van Herodes, de koning van Judea, was er een priester, Zacharias genaamd, die behoorde tot de afdeling Abia. Ook zijn vrouw stamde af van Aäron en haar naam was Elizabeth. Beiden waren rechtvaardig in Gods ogen en leidden een onberispelijk leven, geheel volgens de geboden en voorschriften van de Heer. Zij hadden geen kinderen, want Elizabeth was onvruchtbaar, en beiden waren ze al op jaren.

Eens toen Zacharias met zijn afdeling aan de beurt was om als priester dienst te doen voor Gods aangezicht, werd hij volgens priesterlijk gebruik door loting aangewezen om het heiligdom van de Heer binnen te gaan en het reukoffer te brengen. Tijdens het offer stond heel het volk buiten te bidden. Toen verscheen hem een engel van de Heer, rechts van het offeraltaar. Zacharias raakte in verwarring toen hij hem zag en werd door vrees overvallen. Maar de engel zei tegen hem: 'Schrik niet, Zacharias, want uw gebed is verhoord; uw vrouw Elizabeth zal u een zoon baren, die u de naam Johannes moet geven. Hij zal u vreugde en blijdschap brengen. Om zijn geboorte zullen zich velen verheugen, want hij zal groot zijn in de ogen van de Heer. Wijn en sterke drank zal hij niet drinken, met de heilige Geest zal hij vervuld worden, al in de schoot van zijn moeder. Vele Israëlieten zal hij bekeren tot de Heer hun God. Hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om het hart van de vaders te keren naar de kinderen en ongehoorzamen tot de houding van rechtvaardigen, en zo voor de Heer een volk in gereedheid te brengen.' Daarop zei Zacharias tegen de engel: 'Hoe kan ik daar zeker van zijn? Ik ben een oude man en mijn vrouw is al op jaren.' De engel gaf hem ten antwoord: 'Ik ben Gabriël, die God terzijde staat. Ik ben gezonden om met u te spreken en u dit heuglijke nieuws te brengen. Maar u zult zwijgen en niet kunnen spreken tot de dag waarop dit gebeurt, omdat u mijn woorden niet hebt geloofd; maar die zullen op hun tijd in vervulling gaan.'

Het volk stond op Zacharias te wachten en verbaasde zich erover dat hij zo lang in het heiligdom bleef. Toen hij naar buiten kwam kon hij niet tot hen spreken en ze begrepen dat hij in het heiligdom een verschijning had gezien. Hij maakte gebaren naar hen en bleef stom. Zodra zijn tempeldienst was afgelopen ging hij naar huis.

Niet lang daarna werd zijn vrouw Elizabeth zwanger. Zij hield zich vijf maanden lang verborgen. Ze zei: 'Dit heeft de Heer voor mij gedaan, toen Hij zich mijn lot aantrok en mijn smaad onder de mensen wegnam.'

Zingen of lezen lied: De Heer heeft mij gezien

[melodie Liedboek 221: Zo vriendelijk en veilig als het licht; H. Oosterhuis]

1 De Heer heeft mij gezien en onverwacht
ben ik opnieuw geboren en getogen.
Hij heeft mijn licht ontstoken in de nacht,
gaf mij een levend hart en nieuwe ogen.
Zo komt Hij steeds met stille overmacht
en zo neemt Hij voor lief mijn onvermogen

3 Gij geeft het uw beminden in de slaap,
Gij zaait uw Naam in onze diepste dromen.
Gij hebt onszelf ontvankelijk gemaakt,
zoals de regen neerdaalt in de bomen,
zoals de wind, wie weet waarheen hij gaat,
zo zult Gij uw beminden overkomen.

- Overdenking

'De Heer heeft mij gezien. In het donker van de nacht heeft Hij mijn licht ontstoken. En onverwacht ben ik opnieuw geboren en ontstaat in mij nieuw leven.' Als Elizabeth in haar tijd de taal van Huub Oosterhuis had gekend, waren dit wellicht de regels van haar lofzang geweest.

Elizabeth: niet in tel in Israël, door haar vrouw zijn, door haar niet-moeder zijn. Aan deze vrouw wordt een groot geheim toevertrouwd, in haar wordt verwachting voorzeggd en vervuld. Zij had haar verlangen naar verwachting lang gekoesterd in haar hart. Langzaam had zij er afstand van genomen. Nu wordt zij toch de uitverkorene om nieuw leven in zich te dragen, mensenkind naar Gods beeld en gelijkenis. Ze zal geraakt zijn, tot in het diepst van haar ziel. Ze zal verward zijn en blij en dankbaar – dat alles tegelijk. ‘De Heer heeft mij gezien’.

De Eeuwige ziet altijd. Niet met een alziend en willekeurig oog, wel met ogen die een hart weerspiegelen dat overstroomt van liefde. Het is een onbegrijpelijke liefde, die Elizabeth ziet, die ieder mens aanziet. Van onze kant wordt wel eens geduld gevraagd om deze liefdevolle blik te kunnen waarnemen. Maar in de jaren dat Elizabeth en haar man Zacharias leefden in het duister van de vragen was de Eeuwige aanwezig. Hij hield zelf de vonk van verlangen brandend. Je kunt ophouden met wachten en met verwachten als iets menselijkerwijs niet meer kan gebeuren, maar daarmee is het verlangen niet verdwenen.

Zacharias wordt het wonder aangezegd, in Elizabeth mag het zich voltrekken. Want een wonder is het. De schrijver van het evangelie heeft niet het voornemen om dit te verklaren. Hij wil niet iets zeggen over een zwangerschap, die toch nog mogelijk blijkt te zijn ondanks de vergevorderde leeftijd. Tussen de regels van het verhaal door vertelt hij over hoop die niet sterven wil.

Nieuw leven baant zich een weg naar het licht. Waar dat gebeurt, voert blijdschap de boventoon. Hoe zal Elizabeth gereageerd hebben op het niet-kunnen-spreken van haar man? We krijgen niet de indruk dat ze tegen een muur van stilzwijgen opliep, verongelijkt dat ze haar geluk niet kon delen met de mens die haar het meest dierbaar was. Nee, zij verbergt zich vijf maanden lang. Daarmee doet zij eigenlijk hetzelfde als Zacharias, maar dan op haar eigen wijze. Ook Elizabeth gaat de stilte in. Dat is soms nodig, om weer in verwachting te gaan geloven.

In de stilte hoor je andere dingen, of je hoort de dingen anders. Vage lijnen, contouren, een droom, een visioen. ‘In de stilte kan ik horen wat Jouw stem te zeggen heeft’. Deze ervaring kan zich aan je voordoen, als je niet uitsluitend leeft vanuit je hoofd, maar vooral je hart laat spreken. In de stilte vallen alle schijnzekerheden weg. Dan wordt de bodem van je bestaan zichtbaar, waar de Eeuwige op je wacht – totdat het kleine vonkje van verlangen weer aanwakkert en verwachting opnieuw kan gaan groeien.

Zo zijn Elizabeth en Zacharias hun Adventstijd ingegaan. In de stilte hebben zij de Eeuwige en elkaar leren verstaan en zijn ze toegegroeid naar de vervulling van hun verlangen.

Voor een wonder van deze omvang zijn eigenlijk niet de goede woorden te vinden. Je kunt er aandachtig en eerbiedig bij stilstaan en stil worden. Het wonder van verwachting kan je omvormen, zodat je hart zich kan openen voor de ogen van de ander, waarin het gelaat van Eeuwige zich weerspiegelt.

- In stilte overdenken we de woorden

- Gebeden en Onze Vader

Bron van licht en leven,
creëer in ons de ruimte
voor dankbaarheid,
voor zorgzaamheid en aandacht voor mensen
die het moeilijk hebben,
die kwetsbaar zijn,
die leven zonder verwachting.
Wees nabij allen die uw troost en trouw nodig hebben,
in stilte noemen wij hun namen en denken aan de namelozen.....
Trek ons in het spoor van uw liefde,
dat wij zonder bedenken elkaar nabij zijn.

Onze Vader, die in het verborgene zijt,
leer ons dat wij elkaar moed inspreken
door het noemen van uw naam.
Moge uw vrederijk, ook in ons, zich doorzetten.
Leer ons, dat wij hier op aarde uw liefdewil gehoorzamen,
zoals dat reeds geschiedt op plekken die voor ons verborgen zijn.
Geef al uw schepselen – mede door onze inzet – elke dag
voldoende voedsel en vergeef ons ons tekort aan echte liefde
gelijk ook wij allen, die ons tekort deden, zullen proberen te vergeven.
Leid ons niet al te zeer in de raadselachtigheid van ons bestaan
maar trek ons uit de draaikolk van het kwade.
Hoe ondoorzichtig ook, steeds opnieuw zullen wij geloven:
Dat Gij mede door ons bezig bent uw vrederijk te stichten.
Dat uw kracht is opgewassen tegen alles wat daartegen weerstand biedt.
Dat het diepste wezen van de dingen uw aanwezigheid is.
Dat dit altijd zo blijven zal, dat geloven wij.

- Zingen of lezen lied: Het komt, het zal er komen

[melodie Liedboek 444, Nu daagt het in het Oosten]

1 Het komt, het zal er komen,
zoals het is voorzegd:
het rijk van onze dromen;
de paden worden recht.

2 Het komt, wij zien het prille,
ontroerende begin.
Als wij de vrede willen,
dan trekt die bij ons in.

3 Zo wordt het ooit eens waarheid,
het oude visioen.
De vrede komt tot klaarheid
als wij de vrede doen.

4 Veelstemmig Licht geboren
bij mensen groot en klein.
Verwonderd kun je 't horen:
wij zullen vrede zijn.

- Zegenbede: Vrede wens ik je toe [Iona]

Verbonden met allen dichtbij en verder weg zingen of spreken we elkaar toe:

Vre - de wens ik je toe. Lief - de wens ik je toe.

Mo-ge God je be-hoe-den, leef met zijn lief-de. Vre-de wens ik je toe.

Zegen wens ik je toe. Aandacht wens ik je toe.

Dat er mensen zijn met wie je kunt delen.

Zegen wens ik je toe.

- De kaarsen worden gedoofd
Licht dragen we mee in ons hart en ons leven,
licht om te delen, duizendvoud.
- Muziek
- De collecte is bestemd voor: zie mededelingen

Pastoraal

BIJVOORBEELD Zuster/broeder NN is inmiddels uit het ziekenhuis ontslagen en herstelt thuis.

BIJVOORBEELD Wij zijn blij met de geboorte van NN ...

BIJVOORBEELD Bel en mail elkaar, stuur een kaartje, en bid om genezing en gezondheid voor broeders en zusters, en voor vele anderen om ons heen en veraf, voor werkers in de zorg, de vele vrijwilligers en voor de overheid. Waar het kan bied je diensten aan voor hen die meer aandacht nodig hebben, bijvoorbeeld boodschappen halen.

Mededelingen

Volgende week zondag 6 december kunt u een huisdienst van ds. Pieter Post, voorganger van de Doopsgezinde Gemeente Heerenveen en Tjalleberd verwachten

BIJVOORBEELD Alle diensten en bijeenkomsten zijn opgeschort voor onbepaalde tijd. Onze gemeente volgt de landelijke richtlijnen aangaande de volksgezondheid.

BIJVOORBEELD Er zijn ook leden en vrienden die geen email hebben. Gelieve deze huisdienst bij hen te bezorgen, of af te spreken dat het wordt opgehaald.

BIJVOORBEELD De collecte is vandaag bestemd voor:

BIJVOORBEELD Uitvaarten mogen in beperkte kring worden gehouden. Wij zullen iedereen op de hoogte brengen wanneer er een sterfgeval is. U wordt dan uitgenodigd om thuis op het tijdstip van de uitvaart een kaars aan te steken en daarbij de naam van de overledene uit te spreken; stil te worden; lied 961 te lezen of te zingen (zie hieronder), en het Onze Vader te bidden.

Niemand leeft voor zichzelf
niemand sterft voor zichzelf.
Wij leven en sterven voor God onze Heer,
aan Hem behoren wij toe.